

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 19120602-045-02-0278-2017-E.685/18140
Konu : Hukuk Öğrenimi Görmüş Uzlaştırmacı

15/03/2017

ADANA BAROSU BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 28/02/2017 tarih ve 92358809-152.02-99-2877/3827 sayılı yazı.
b) Adana Barosu Başkanlığının 09/02/2017 tarih ve 2017/321 sayılı yazısı.

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün ilgi (a) yazısı ekinde Genel Müdürlüğümüze gönderilen, stajyer avukatların uzlaştırmacı olarak görev yapıp yapamayacakları hususunda görüş talebini kapsayan ilgi (b) yazı incelendi.

Bilindiği üzere;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun, “Uzlaştırma” kenar başlıklı 253 üncü maddesinde; “(Değişik: 6/12/2006-5560/24 md.)

(1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişisinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:

a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.

b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),

2. Taksirle yaralama (madde 89),

3. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Tehdit (madde 106, birinci fıkra),

4. Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116),

5. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Hırsızlık (madde 141),

6. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Dolandırıcılık (madde 157),

7. Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234),

8. Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239),
suçları.

c) (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.

(2) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olanlar hariç olmak üzere; diğer kanunlarda yer alan suçlarla ilgili olarak uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

(3) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez. (Ek cümle: 26/6/2009 - 5918/8 md.) Uzlaştırma

kapsamına giren bir suçun, bu kapsama girmeyen bir başka suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde de uzlaşma hükümleri uygulanmaz.

(4) Soruşturma konusu suçun uzlaşmaya tâbi olması ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması hâlinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur. Şüphelinin, mağdurun veya suçtan zarar görenin reşit olmaması halinde, uzlaşma teklifi kanunî temsilcilerine yapılır. Uzlaştırmacı, uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır.

(5) Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukî sonuçları anlatılır.

(6) Resmî mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye veya bunların kanunî temsilcisine ulaşılamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilmeksizin soruşturma sonuçlandırılır.

(7) Birden fazla kişinin mağduriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, mağdur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

(8) Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suça ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbirlerinin uygulanmasına engel değildir.

(9) (Mülga: 24/11/2016-6763/34 md.)

(10) Bu Kanunda belirlenen hâkimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmacı görevlendirilmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur.

(11) Görevlendirilen uzlaştırmacıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. Uzlaştırma bürosu uzlaştırmacıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

(12) Uzlaştırmacı, dosya içindeki belgelerin birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. Uzlaştırma bürosu bu süreyi en çok yirmi gün daha uzatabilir.

(13) Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanunî temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(14) Uzlaştırmacı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacıya talimat verebilir.

(15) Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırmacı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte uzlaştırma bürosuna verir. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanır. (Ek cümle: 24/11/2016-6763/34 md.) Uzlaştırma bürosu soruşturma dosyasını, raporu ve varsa yazılı anlaşmayı Cumhuriyet savcısına gönderir.

(16) Uzlaşma teklifinin reddedilmesine rağmen, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.

(17) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığını ve edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür ve imza altına alarak soruşturma dosyasında muhafaza eder.

(18) Uzlaştırmanın sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.

(19) Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arzemesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Erteleme süresince zamanaşımı işlemez. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararından sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, 171 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki şart aranmaksızın, kamu davası açılır. Uzlaşmanın sağlanması halinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. Şüphelinin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaşma raporu veya belgesi, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

(20) Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

(21) Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunduğu tarihten itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç, uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek uzlaştırma bürosuna verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez.

(22) (Değişik birinci cümle: 24/11/2016-6763/34 md.) Uzlaştırmacıya Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarifeye göre ücret ödenir. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde bu giderler Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(23) Uzlaşma sonucunda verilecek kararlarla ilgili olarak bu Kanunda öngörülen kanun yollarına başvurulabilir.

(24) (Değişik: 24/11/2016-6763/34 md.) Her Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir. Uzlaştırmacılar, avukatların veya hukuk öğrenimi görmüş kişilerin yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir. Uzlaştırmacı, hazırladığı raporu, tutanakları ve varsa yazılı anlaşmayı büroya gönderir. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyaları, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcıları tarafından sonuçlandırılır.

(25) (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.) Uzlaştırmacıların nitelikleri, eğitimi, sınavı, görev ve sorumlulukları, denetimi, eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşların nitelikleri ve denetimleri ile uzlaştırmacı sicili, uzlaştırmacılar ve eğitim kurumlarının listelerinin düzenlenmesi, Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde kurulan uzlaştırma bürolarının çalışma usul ve esasları, uzlaştırma teklifi ile müzakere usulü, uzlaştırma anlaşması ve raporda yer alacak konular ile uygulamaya dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

"Mahkeme tarafından uzlaştırma" kenar başlıklı 254 üncü maddesinde; "(Değişik: 6/12/2006-5560/25 md.)

(1) Kamu davası açıldıktan sonra kovuşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında olduğunun anlaşılması halinde, kovuşturma dosyası, uzlaştırma işlemlerinin 253 üncü maddede belirtilen esas ve usûle göre yerine getirilmesi için uzlaştırma bürosuna gönderilir.

(2) Uzlaşma gerçekleştiği takdirde, mahkeme, uzlaşma sonucunda sanığın edimini def'aten yerine getirmesi halinde, davanın düşmesine karar verir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arzetmesi halinde; sanık hakkında, 231 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilir. Geri bırakma süresince zamanaşımı işlemez. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, mahkeme tarafından, 231 inci maddenin onbirinci fıkrasındaki şartlar aranmaksızın, hüküm açıklanır.”

“Birden çok fail bulunması hâlinde uzlaşma” kenar başlıklı 255 inci maddesinde; “(1) Aralarında iştirak ilişkisi olsun veya olmasın birden çok kişi tarafından işlenen suçlarda, ancak uzlaşan kişi uzlaşmadan yararlanır.”

1136 sayılı Avukatlık Kanununun, "Avukatlığa kabulde engeller" kenar başlıklı 5 inci maddesinde; " Aşağıda yazılı durumlardan birinin varlığı halinde, avukatlık mesleğine kabul istemi reddolunur :

a) (Değişik : 23/1/2008-5728/326 md.) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı iki yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmak,

b) (Değişik: 22/1/1986 - 3256/2 md.) Kesinleşmiş bir disiplin kararı sonucunda hakim, memur veya avukat olma niteliğini kaybetmiş olmak,

c) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 28/2/2013 tarihli ve E.: 2012/116, K.: 2013/32 sayılı Kararı ile.)

d) Avukatlık mesleği ile birleşemiyen bir işle uğraşmak,

e) Mahkeme kararı ile kısıtlanmış olmak,

f) İflas etmiş olup da itibarı iade edilmemiş bulunmak (Taksiratlı ve hileli müfgisler itibarları iade edilmiş olsa dahi kabul olunmazlar),

g) Hakkında aciz vesikası verilmiş olup da bunu kaldırmamış bulunmak,

h) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmak. (Değişik: 2/5/2001 - 4667/5 md.) Birinci fıkranın (a) bendinde sayılan yüz kazırtıcı suçlardan biri ile hüküm giymiş olanların cezası ertelenmiş, paraya çevrilmiş veya affa uğramış olsa da avukatlığa kabul edilmezler.

(Değişik : 22/1/1986 - 3256/2 md.) Adayın birinci fıkranın (a) bendinde yazılı cezalardan birini gerektiren bir suçtan kovuşturma altında bulunması halinde, avukatlığa alınması isteği hakkındaki kararın bu kovuşturmanın sonuna kadar bekletilmesine karar verilebilir.

Şu kadar ki, ceza kovuşturmasının sonucu ne olursa olsun avukatlığa kabul isteğinin geri çevrilmesi gereken hallerde, sonuç beklenmeden istek karara bağlanır."

"Avukatlıkla birleşmeyen işler" kenar başlıklı 11 inci maddesinde; " Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta

prodüktörlüğü, tacirlik ve esnafılık veya meslekin onuru ile bağdaşması mümkün olmıyan her türlü iş avukatlıkla birleşemez."

"Avukatlıkla birleşebilen işler" kenar başlıklı 12 nci maddesinde; " (Değişik: 22/1/1986 - 3256/3 md.)

Aşağıda, sayılan işler 11 inci madde hükmü dışındadır:

- a) Milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği,
 - b) (Değişik : 2/5/2001 - 4667/9 md.) Hukuk alanında profesör ve doçentlik,
 - c) Özel hukuk tüzelkişilerinin hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı ile bir avukat yazıhanesinde ücret karşılığında avukatlık,
 - d) Hakemlik, arabuluculuk, tasfiye memurluğu, yargı mercilerinin veya adli bir dairenin verdiği herhangi bir görev veya hizmet,
 - e) Kamu iktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede başka iş veya hizmetle uğraşmaları yasaklanmamış bulunmak şartıyla; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamına giren İktisadi Devlet Teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ve iktisadi Devlet Teşekkülleri ile Kamu İktisadi kuruluşları dışında kalıp sermayesi Devlete ve diğer kamu tüzelkişilerine ait bulunan kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği, denetçiliği,
 - f) Anonim, limited, kooperatif şirketlerin ortaklığı, yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği ve komandit şirketlerde komanditer ortaklık,
 - g) Hayri, ilmi ve siyasi kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği,
 - h) Gazete ve dergi sahipliği veya bunların yayım müdürlüğü,
- Milletvekilleri hakkında, 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

(Değişik : 2/5/2001 - 4667/9 md.) (e) bendinde gösterilenlerin, Hazinesin, belediye ve özel idarelerin, il ve belediyelerin yönetimi ve denetimi altında bulunan daire ve kurumların, köy tüzel kişiliklerinin ve kamunun hissedar olduğu şirket ve kuruluşların aleyhinde; il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerinin de bağlı buldukları tüzel kişilerin ve yüksek öğretimde görevli profesör ve doçentlerin yüksek öğretim kurum ve kuruluşları aleyhindeki dava ve işleri takip etmeleri yasaktır.

Bu yasak, avukatların ortaklarını ve yanlarında çalıştırdıkları avukatları da kapsar.

Bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücreti Devlet, il veya belediye bütçelerinden yahut Devlet, il veya belediyelerin yönetimi ve denetimi altındaki daire ve müessese yahut şirketlerden verilen müşavir ve avukatlar, yalnız bu daire, müessese ve şirketlere ait işlerde avukatlık yapabilirler."

"Genel olarak" kenar başlıklı 15 inci maddesinde; " (Değişik: 30/1/1979 - 2178/4 md.)

Avukatlık stajı bir yıldır. Stajın bu kısmında yer alan hükümler uyarınca ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan altı ayı da en az beş yıl kıdemi olan (bu beş yıllık kıdem hesabına Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hizmette geçen süreler de dahildir.) bir avukat yanında yapılır.

Stajın hangi mahkeme ve adalet dairelerinde, ne surette yapılacağı yönetmelikte gösterilir."

"Aranacak şartlar" kenar başlıklı 16 ncı maddesinde; " (Değişik: 2/5/2001 - 4667/11 md.) 3 üncü maddenin (a), (b) ve (f) bentlerinde yazılı koşulları taşıyanlardan, stajyer olarak

sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5 inci maddede yazılı engelleri bulunmayanlar, staj yapacakları yer barosuna bir dilekçe ile başvururlar."

"Dilekçeye eklenecek belgeler" kenar başlıklı 17 nci maddesinde; " 16 ncı madde gereğince verilecek dilekçeye, aşağıda gösterilen belgeler eklenir.

1. Kanunun aradığı şartlara ilişkin belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneği,
2. Adayın 3 üncü maddenin (f) ve 5 inci maddenin (a) bendlerinde yazılı halleri bulunmadığını gösteren bildiri kağıdı,
3. Yanında staj göreceği avukatın yazılı muvafakati,
4. Adayın ahlak durumu hakkında, o baroya yazılı iki avukat tarafından düzenlenmiş tanıtma kağıdı.

Bu belgelerin birer örneği baro başkanı tarafından onaylanarak Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Diğer örnek veya asılları barodaki dosyasında saklanır. 22 nci maddenin 2 ve 3 üncü fıkralarında yazılı hallerde, adayın yanında staj göreceği avukatın yazılı muvafakatine ait belge aranmaz.

(Ek: 22/1/1986 - 3256/5 md.; Değişik üçüncü fıkra: 23/1/2008-5728/328 md.) Staj isteminde bulunan tarafından verilen bildiri kağıdının hilafı ortaya çıktığı takdirde adaya Cumhuriyet savcısı tarafından ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir."

"İstem in ilanı" kenar başlıklı 18 inci maddesinde; "Adayın istemi, yukarıdaki maddede yazılı hususlarla birlikte, istem tarihinden itibaren on gün içinde baronun ve adalet dairesinin uygun bir yerinde onbeş gün süre ile asılarak ilan olunur.

Her avukat veya stajyer yahut diğer ilgililer, bu süre içinde, adayın stajyer listesine yazılmasına itirazda bulunabilirler. Şu kadar ki, itirazın incelenenebilmesi, açık delil veya vakıaların gösterilmiş olmasına bağlıdır."

"Karar" kenar başlıklı 20 nci maddesinde; "Baro yönetim kurulu, itiraz süresinin bitmesinden itibaren bir ay içinde, 19 uncu maddede yazılı raporu da göz önünde tutarak, adayın stajyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir. Karar ilgiliye tebliğ edilmekle beraber, bir örneği de incelenmek üzere dosyası ile birlikte o yer Cumhuriyet Savcılığına verilir.

Bu karar aleyhine baro yönetim kurulu üyeleri karar tarihinden, o yer Cumhuriyet savcısı kararın kendisine verildiği, ilgili ise kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilirler.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde bir karar verilmemiş olması halinde talep reddedilmiş sayılır. Bu takdirde, bir aylık sürenin bitiminden itibaren onbeş gün içinde aday Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

(Değişik : 2/5/2001 - 4667/12 md.) Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

(Değişik : 2/5/2001 - 4667/12 md.) Adalet Bakanlığının yukarıdaki fıkra uyarınca verdiği kararlara karşı, Türkiye Barolar Birliği, aday ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının

onaylamayıp geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğinin verdiği kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilir."

"Stajın yapılması ve stajyerin ödevleri" kenar başlıklı 23 üncü maddesinde; " (Değişik : 2/5/2001 - 4667/13 md.)

Staj kesintisiz olarak yapılır. Stajyerin haklı nedenlere dayanarak devam etmediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, mahkeme stajı sırasında Adalet Komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise baro yönetim kurulu kararı ile tamamlattırılır. Stajın yapıldığı yere göre adalet komisyonu başkanı ve baro başkanı, haklı bir engelin bulunması halinde yanında staj yaptığı avukatın da görüşünü alarak stajyere otuz günü aşmamak üzere izin verebilir.

Stajyer, avukatla birlikte duruşmalara girmek, avukatın mahkemeler ve idari makamlardaki işlerini yapmak, dava dosyaları ve yazışmaları düzenlemek, baroca düzenlenen eğitim çalışmalarına katılmak, baro yönetim kurulunca verilen ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar."

"Stajyerlerin yapabileceği işler" kenar başlıklı 26 ncı maddesinde; " (Değişik: 2/5/2001 - 4667/14 md.)

Stajyerler, avukat yanında staja başladıktan sonra, avukatın yazılı muvafakati ile ve onun gözetimi ve sorumluluğu altında, sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler.

Bu yetki, staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden silinme ile sona erer."

26/07/2007 tarih ve 26594 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmanın Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin, "Hukuk öğrenimi görmüş uzlaştırmacıda aranan nitelikler ve görevlendirilme usulü" kenar başlıklı 15 inci maddesinde; " (1) Hukuk öğrenimi görmüş uzlaştırmacıların görevlendirilmesinde aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Üniversitelerin hukuk fakültelerinden mezun olmak,
- b) Hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idarî bilimler, iktisat ve maliye alanlarında en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmak,
- c) Hukuk dalında yüksek lisans ya da doktora yapmış bulunmak,
- ç) Baroya kayıtlı avukat olmamak,
- d) Taksirli suçlar hariç olmak üzere; 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş ve affa uğramış, ertelenmiş ya da paraya çevrilmiş olsa bile kesinleşmiş bir kararla veya Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, millî savunmaya, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk suçları ile yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan ya da zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, gerçeğe aykırı bilirkişilik yapma, yalan tanıklık ve haksız mal edinme suçlarından biriyle hükümlü bulunmamak,
- e) Disiplin yönünden meslekten ya da memuriyetten çıkarılmamış veya geçici olarak yasaklanmamış olmak.

(2) Hukuk öğrenimi görmüş uzlaştırmacılar, ağır ceza merkezi Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından belirlenen listeye kayıtlı olanlar arasından seçilirler. Bu listeye kayıtlı olan uzlaştırmacılar sadece kayıtlı buldukları il sınırları içerisinde değil ülke çapında görev alabilirler.

(3) Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, Ceza Muhakemesinde uzlaştırmacı olarak görev almak amacıyla listeye kaydolmak için her yılın Kasım ayının sonuna kadar Cumhuriyet başsavcılığına bir dilekçeyle başvurur. Başvurular şahsen yapılabileceği gibi, kayıtlı olunan oda, çalışılan kurum ve kuruluş aracılığıyla da yapılabilir.

(4) İletişim bilgilerini içeren başvuru dilekçesine;

a) Nüfus cüzdanı örneği,

b) T.C. kimlik numarası,

c) Mezuniyet belgesinin onaylı örneği,

ç) Adli sicil kaydı,

d) İki adet vesikalık fotoğraf,

e) Bu Yönetmeliğin 30 uncu maddesi uyarınca yapılacak eğitimlere katılacağını beyan eden dilekçesi,

f) Varsa kayıtlı olunan oda, çalışılan kurum ve kuruluşun isimleri, eklenir.

(5) Başvuranların talepleri kaydedilerek ağır ceza merkezi Cumhuriyet başsavcılığınca başvuru tarihinden itibaren otuz gün içerisinde değerlendirilir.

(6) Başvuranın birinci fıkradaki şartları taşımaması veya dördüncü fıkrada belirtilen belgelerin eksik olması hâlinde talebin reddine karar verilir. Redde ilişkin karar ilgilisine tebliğ olunur.

(7) Talepleri uygun görülenlerin adı ve soyadları, açık adresleri, telefon numaraları yazılarak, oluşturulan liste her yıl Ocak ayı içerisinde en az yedi gün süre ile adliyede herkesin görebileceği bir yere asılır. Ayrıca Cumhuriyet başsavcılığının internet adresinde ilân edilir. Oluşturulan listenin bir örneği, merkezdeki hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile yargı çevresindeki mahkemeler ve Cumhuriyet başsavcılıklarına bildirilir.

(8) Liste, ayrıca yazılı ve elektronik ortamda hazırlanarak her yılın Ocak ayının sonuna kadar Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığına gönderilir. Gönderilen listeler bu birim tarafından yayımlanır.

(9) Listede yer alan uzlaştırmacının;

a) Listeye kabul şartlarını sonradan kaybetmesi,

b) Bu Yönetmelikte belirlenen şartlardan herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması,

c) Listedenden çıkarılmayı talep etmesi,

ç) Uzlaştırmacılıkla bağdaşmayan tutum ve davranışlarda bulunması,

d) Bu Yönetmeliğin 30 uncu maddesi uyarınca yapılan eğitimlere katılmaması, durumunda listeden çıkarılır.

(10) Listedenden çıkarılmasına ilişkin karar ilgiliye tebliğ edilir ve ayrıca yedinci ve sekizinci fıkralarda belirtilen yerlere gönderilir.

(11) Zorunluluk hâlinde listeye kayıtlı olmamasına rağmen, bu maddede belirtilen şartları taşıyan hukuk öğrenimi görmüş kişiler arasından da görevlendirme yapılabilir."

19.12.2001 tarih ve 24615 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin, "Başvurma" kenar başlıklı 4 üncü maddesinde; " Avukatlık stajını yapmak isteyen aday, Baroya dilekçe ile başvurur.

Dilekçeye aşağıdaki belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneğinin eklenmesi zorunludur.

a) Nüfus Cüzdanı,

b) Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar.)

c) Stajyer listesine yazılmak için başvuru Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi,

d) Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı,

e) Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi,

f) Başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları,

g) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu.

ğ) (Ek:RG-17/6/2014-29033)Türkiye Barolar Birliğince yaptırılan staja kabul değerlendirmesi başarı belgesi.

Belgelerde eksikliği bulunan adayın başvurusu eksik belgeler tamamlanıncaya kadar işleme konulmaz."

"Staja kabul değerlendirmesi" kenar başlıklı 4/A maddesinde; " (Ek:RG-17/6/2014-29033)

Avukatlık stajına başlamak için yazılı olarak yapılan staja kabul değerlendirmesinde başarılı olmak gerekir.

Staja kabul değerlendirmesi, Türkiye Barolar Birliği ile imzalanacak protokole göre Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına veya yükseköğretim kurumları arasından belirlenecek bir kuruluşa yaptırılır.

Staja kabul değerlendirmesi; Türkçe, mantıksal akıl yürütme ve genel kültür konuları ile anayasa hukuku, medenî hukuk, borçlar hukuku, hukuk yargılaması usulü, ticaret hukuku, icra ve iflâs hukuku, ceza hukuku, ceza yargılaması usulü, idare hukuku ve idari yargılama usulü, hukuk felsefesi, hukuk sosyolojisi ve vergi hukuku konularını kapsayan alan bilgisi sorularından yapılır.

Staja kabul değerlendirmesinde Türkçe, mantıksal akıl yürütme ve genel kültür soruları otuz, alan bilgisi soruları yetmiş puan ağırlığında olacak şekilde düzenlenir.

Staja kabul değerlendirmesinde yüz üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır. Staja kabul değerlendirmesinde başarılı olanlara "başarı belgesi" verilir. Bu belgenin geçerlilik süresi iki yıldır.

Staja kabul değerlendirmeleri, yılda en az üç kez yapılır.

Değerlendirmelerin yeri, tarihi ve saati ile başvuruların nasıl yapılacağına ilişkin duyuru, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanarak internet sayfasında yayımlanır."

"İnceleme" kenar başlıklı 5 inci maddesinde; " Başvurma dilekçesinin kabulüyle birlikte Baro başkanı levhada yazılı avukatlardan birini, stajyer adayının avukatlık mesleğine kabul için gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığı ve avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşp uğraşmadığını araştırmak ve sonucu hakkında rapor düzenlemek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat, geçerli özürü dışında bu görevi kabul etmek ve en geç onbeş gün içinde rapor vermek zorundadır.

Baro, adayın başvurusunun incelenebilmesi için gerek duyduğunda, avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşp uğraşmadığını araştırma amacıyla, sosyal güvenlik kuruluşlarından ve adayın özelliğine göre ilgili kişi veya kuruluşlardan bilgi isteyebilir."

"İlan" kenar başlıklı 7 nci maddesinde; "Başvurma dilekçesinin kabulü ve işlemlerin tamamlanmasından sonra stajyer adayının isteği ilan edilir. İlanın, işlemlerin tamamlanmasından itibaren en geç on gün içinde yapılması gerekir. İlan süresi onbeş gündür. İlan, fotoğraflı bir yazının Baronun ve Adalet Komisyonunun bulunduğu adliye binasının uygun bir yerine asılmak suretiyle yapılır. İlanın asıldığı ve indirildiği günler Baro tarafından bir tutanakla tespit edilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Görüldüğü üzere avukatlık stajı, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Dördüncü Kısımında düzenlenmiştir. Anılan Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında stajın bir yıl olduğu, ilk altı ayının mahkemelerde, kalan altı ayının da en az beş yıl kıdemi olan bir avukatın yanında yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Stajyerlerde aranacak şartlar Kanunun 16 ncı maddesinde, stajyerlik başvuru dilekçesine eklenecek belgeler ise 17 nci maddesinde düzenlenmiş olup, adayın isteminin 18 inci madde uyarınca ilan edileceği ve 20 nci madde uyarınca Baro yönetim kurulu tarafından karar verileceği belirtilmiş bulunmaktadır.

Öte yandan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda uzlaştırmacıların; avukat veya hukuk öğrenimi görmüş kişiler arasından görevlendirileceği belirtilmiş, ancak bu kişilerin kimlerden oluştuğu açıklanmamıştır. Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmacının Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 15 inci maddesinde; hukuk öğrenimi görmüş uzlaştırmacıda aranan nitelikler ve görevlendirilme usulü düzenlenmiştir. Sayma suretiyle ve sınırlı olabilecek biçimde bahse konu maddenin birinci fıkrasının a, b, c ve ç bentlerinde hukuk öğrenimi görmüş kişilerin kimlerden ibaret olduğu belirtilmiştir. Anılan maddenin üçüncü fıkrasında; hukuk öğrenimi görmüş kişilerin, Ceza Muhakemesinde uzlaştırmacı olarak görev almak amacıyla listeye kaydolmak için her yılın Kasım ayının sonuna kadar Cumhuriyet başsavcılığına bir dilekçeyle başvuracakları, başvuruların şahsen ya da kayıtlı olunan oda, çalışılan kurum ve kuruluş aracılığıyla da yapılabileceği, dördüncü fıkrada ise; iletişim bilgilerini içeren başvuru dilekçesine varsa kayıtlı olunan oda, çalışılan kurum ve kuruluşun isimlerinin de ekleneceği belirtilmiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununa göre stajyer avukatların ise baroya kayıtlı avukat statüsünde bulunmadıkları açıktır. Anılan Kanunda stajyerliğe başvuru, kabul ve stajyerlikle ilgili diğer hükümlere yer verildiği görülmektedir. Stajyer avukatların hukuk öğrenimi gördükleri, üniversitelerin hukuk fakültelerinden mezun oldukları konusunda kuşku bulunmamaktadır.

Bu itibarla,

Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmanın Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 15 inci maddesindeki koşulları taşımaları hâlinde; stajyer avukatların hukuk fakültesi mezunu olmaları ve henüz baroya kayıtlı statüde görev ifa etmemeleri sebebiyle, bahse konu Yönetmeliğin 15 inci maddesi kapsamında hukuk öğrenimi görmüş uzlaştırmacı olarak görevlendirilebileceği,

Mütalâa edilmekle birlikte sorunun mahallinde takdir edilerek çözümünün uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Asiye KARABABA
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür V.

*** Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.**

Millî Müdafaa Cad.No.22 Bakanlıklar 06420 Bakanlıklar-Çankaya/ ANKARA
Faks: 0312 219 43 19
E-posta: cigm@adalet.gov.tr İnternet adresi: www.adalet.gov.tr

Bilgi için: Hasan ACAR
Şube Müdürü
Telefon No: 0312 414 82 27